

“Guardeu un espai per arriscar, que sou artistes!”

Discurs complet de Raquel García-Tomás, padrina de promoció de l'acte de graduació dels Ensenyaments Artístics Superiors de Catalunya

“ Abans de començar aquest discurs, voldria agrair a l'Escola Superior de Música de Catalunya i al Taller de Músics que m'hagin proposat com a Padrina de Promoció de l'Acte de Graduació dels Ensenyaments Artístics Superiors 2022. Em sento molt honorada de ser aquí amb vosaltres, entre tant de talent artístic, i sento una especial il·lusió perquè, com sabeu, aquesta és la primera cerimònia que se celebra de manera presencial des que va començar la pandèmia.

No voldria continuar sense felicitar a totes les graduades i graduats dels centres superiors en les disciplines d'art dramàtic, conservació i restauració, disseny i música. Segurament no ha estat gens fàcil arribar fins aquí, però ho heu aconseguit. Així que moltes felicitats!

Amb aquest discurs se m'encomana la difícil tasca d'aconsellar-vos sobre com enfocar la vostra vida artística professional. Ara que no ens escolta gairebé ningú, us revelaré un secret: jo només fa 12 anys que em vaig graduar. I us ben asseguro que han passat volant! Com podeu imaginar, encara em queda molt per aprendre. Així que, humilment, compartiré amb vosaltres algunes de les conclusions a les quals he arribat durant tot aquest temps.

A la vostra edat hauria agraït molt que algú amb experiència em digués que està bé permetre's fracassar. Que si encara no estava preparada per ni tan sols assumir-ho, comencés per acceptar que cometre errors és humà. És important no idealitzar el camí artístic, ja que sempre hi ha alts i baixos, tal com succeeix a la vida. Accepteu-ho. És important que guardeu un espai per arriscar, ja que per això sou artistes! I és important que si el resultat no és el que esperàveu, no abandoneu ni us castigueu en excés.

Mentre cursem els nostres estudis se'ns ensenya a minimitzar les possibilitats d'error, se'ns entrena per a ser solvents i se'ns premia quan som excel·lents. Implícitament, se'ns fa anhelar l'èxit –i, si el sistema educatiu i la societat no ho aconsegueixen, d'això ja se n'acaba d'encarregar Instagram, veritat?

Però, quina és la definició que cadascú de nosaltres dona a la paraula "èxit"? Al llarg dels anys he arribat a la conclusió de què el veritable èxit, almenys per a mi, no està tan relacionat amb la fama sinó amb el creixement personal i creatiu. Ja fa temps que vaig entendre que l'èxit exterior estava fora del meu control i que la meva capacitat d'acció tenia el focus en l'àmbit purament personal. I és que, curiosament, quan estem satisfets amb les nostres fites, és quan solen sorgir les

oportunitats més interessants. Sembla un tòpic, però us ben asseguro que passa així. Si deixeu de banda el mal anomenat èxit –o reconeixement exterior–, i us centreu en l'autosatisfacció artística, comunicareu millor, sereu més creatius, tindreu una marca molt més personal i, per tant, comptareu amb un perfil professional molt més atractiu. I això no és tot: estareu satisfets, us identificareu amb el que feu, tindreu il·lusió pels nous reptes i, per si no fos suficient, la vostra feina deixarà de ser "treball" per passar a ser "vocació" –i això, creieu-me, no té preu.

*“Quan estem satisfets amb les nostres fites
és quan solen sorgir les oportunitats més interessants”*

No us puc garantir que, treballant en aquesta direcció, també arribi el que popularment anomenem "èxit". Aquest arriba o no arriba. Arriba a qui s'ho mereix, i a qui no s'ho mereix també. I, per descomptat, hi ha vegades que no arriba mai per a qui veritablement l'hauria de gaudir. Per això us aconsello que mai no deixeu que sigui només l'exterior qui us digui si ho esteu fent bé. No deixeu la vostra estabilitat emocional i la vostra capacitat creativa en mans alienes. Sigueu la vostra pròpia brúixola.

Imagineu un primer objectiu amb què us hi sentiu connectats i traceu mentalment un hipotètic camí que us hi condueixi. Amb el vostre objectiu clar, sabreu discernir entre els passos que heu de fer i els que no. L'ideal és que sempre que se us plantegi una nova oportunitat professional us pregunteu si, acceptant-la, seguiu avançant dins del recorregut que us heu marcat.

No sigueu impacients, ja que de vegades cal agafar desviaments o fer pauses per recuperar forces.

Periòdicament, comproveu si continueu en la direcció que us havíeu marcat i estigueu oberts a trencar les vostres pròpies normes per canviar de rumb. Accepteu que el vostre objectiu es pot haver transformat. Està bé. No vulgueu retenir o ignorar aquestes sensacions. Sigueu valents i canvieu la vostra ruta quan els senyals exteriors i interiors arribin.

Escolteu el vostre cos i les vostres emocions. Sovint diuen més veritats que les nostres ments carregades de prejudicis i falses creences. Escolteu la vostra intuïció.

Escolteu a mitges qui us digui que "allò no és possible". Alhora, sigueu humils i considereu els consells dels altres.

No prengueu grans decisions abans d'anar a dormir. Feu-ho al matí, quan la ment estigui clara.

Sigueu proactius. Proposeu projectes i mostreu-vos visibles.

Apreneu a dir que no. Feu-vos respectar.

Mostreu-vos tal com sou. Escolteu a la personeta que us parla des dels budells.

Sigueu agraïts. Doneu les gràcies, sempre i quan sigui de tot cor. No sigueu pilotes.

*“Doneu les gràcies sempre i quan sigui de tot cor.
No sigueu pilotes”*

Sigueu agraïts tant amb les oportunitats com amb aquella part de vosaltres que us manté amb il·lusió. Aquella part que us permet passar una nit sense dormir per arribar a una entrega, o que us avisa de que heu de parar, enviant una febrada perquè us quedeu al llit.

Gaudiu del vostre procés de treball. Jugueu. Feu les coses a la vostra manera i busqueu la manera més fàcil de dur a terme la tasca que teniu entre mans. Sembla contraproductiu, veritat? Creieu-me que no ho és... Quan hàgiu de realitzar una feina complexa, trobeu el camí òptim per a vosaltres. Que per a vosaltres sigui fàcil no significa que ho hagi de ser per a la resta ni que estiguen "fent trampes". Agafar el camí més natural per a un mateix significa respectar els nostres processos cognitius, el nostre esperit i el nostre temps vital. No el malgasteu!

Aquells a qui us han ensenyat que l'art només és art si és virtuós, qüestioneu-vos aquest dogma. Aquells qui heu entès que l'art no requereix temps de reflexió, de desenvolupament i de realització, també. Si us plau, qüestioneu-vos-ho seriosament. Invertiu temps a desenvolupar el vostre art, el vostre coneixement i la vostra recerca. Però invertiu temps també a viure. En donar. En aprendre a rebre de la vida. Quan estiguen rebent d'una persona amb més experiència o poder, recordeu que, probablement, vosaltres també ocupareu espais de poder i d'influència en el futur. Serà en aquell moment quan haureu de ser més generosos i treballar pel bé comú. En aquell moment que, creieu-me, arribarà, no heu de tenir prejudicis ni por dels nous joves. Recordeu-vos llavors de compartir amb ells la generositat, tal com mereixeu que ho fem nosaltres amb vosaltres ara.

*“Quan rebeu d'una persona amb més experiència, recordeu
que vosaltres també ocupareu espais de poder en el futur”*

Seguiu repetint-nos als que hem nascut abans que vosaltres que la societat és diversa i que les persones han de triar la seva identitat i estimar a qui desitgin. I, per descomptat, tenir els mateixos drets. Seguiu-nos ensenyant a qüestionar

aquest món ple de normes rígides i limitadores. Feu-nos còmplices del vostre saber i no defalliu, perquè la vostra obertura mental ja està tenint conseqüències en la transformació que aquesta societat necessita urgentment.

Que no us facin creure que vosaltres sou els únics responsables de canviar el món. Aquesta és una tasca que hem d'afrontar entre totes les generacions. Que tampoc us facin creure que no hi ha res a fer. Us asseguro que els individus tenim més poder d'incidir en l'entorn del qual se'ns diu. Que no us convencin del contrari!

No desmoralitzeu. Persevereu. I, si us plau, demaneu ajuda quan sigui necessari. Continueu defensant i representant a qui encara no disposa dels privilegis que vosaltres teniu –en teniu, per més petits o inexistents que us semblin. Agraïu-los i passeu a l'acció.

No oblideu que l'art i la cultura són una peça fonamental de la nostra societat i que ho han estat al llarg de tota la història de la humanitat. Rebutgeu aquells discursos polítics i ideologies que ens ignoren o que ens titllen de prescindibles. L'art i la cultura no només ens curen, sinó que ens fan créixer, ens fan vibrar, ens fan ser crítics i ens fan no caure en la barbàrie.

No cregueu que fer-se adult és tornar-se fred com una pedra i perdre l'emoció que t'embriagava quan eres jove. Us dono la meva paraula de que es pot mantenir.

“No cregueu que fer-se adult és tornar-se fred com una pedra i perdre l'emoció que t'embriagava quan eres jove”

Moveu-vos des de la bondat. Penseu que quan mireu enrere veureu un camí del qual enorgullir-se.

Confieu en vosaltres mateixos. Heu de saber que l'experiència que aneu adquirint progressivament us farà guanyar l'autoconfiança que mereixeu.

És important que, cada vegada que assoliu un nou repte –com per exemple, ara que us gradueu– ho celebriu, us feliciteu i, quan estigueu tranquils i en silenci, us recordeu que heu estat capaces i capaços de fer-ho. No és cap ximpleria: la nostra ment necessita evidències. Feu-li saber que ho heu tornat a aconseguir, perquè quan us trobeu un altre cop davant d'allò que sembla impossible, aquell record us estalviarà molts bloquejos i us ajudarà a connectar amb l'autoconfiança que necessiteu.

I, parlant d'evidències, com m'interessa que creieu el que us estic dient, us en donaré una. He portat un vídeo d'un programa de TV3 en el que ens feien un seguiment a uns quants joves. Era 2008, quan jo encara era jove. Tenia 24 anys i em quedaven dos cursos per graduar-me. Tot i que em moro vergonya –perquè,

la veritat, no m'hi reconec gaire–, voldria que el veiéssiu i que tingueu la certesa que els professionals que estem en actiu avui dia, també ens hem trobat al vostre lloc: carregats de dubtes, sense tenir ni idea de quines són les passes a seguir i sense saber si serem capaços de gestionar el nostre futur.

I aquí podeu veure com jo mateixa passava més nervis abans que ara. Tenia molta por d'equivocar-me i és normal, perquè tot era nou. Però també tenia esperança i, perquè no dir-ho, un desconeixement de les dificultats professionals associades a l'ofici del compositor, que era certament alliberant.

Ara, tot i que els reptes són cada cop més grans i em trobo en situacions noves constantment, pràcticament mai dubto de mi, ja que a l'haver anat assolint objectius i a l'haver anat creixent de manera orgànica –al ritme que jo m'he marcat–, he obtingut la certesa de que puc fer-ho. Quan la meva ment i el meu cos m'envien missatges de por, d'ansietat, d'incertesa, ara dispo de moltes evidències per recordar-los-hi que no he de dubtar de les meves capacitats ni del meu talent.

Vull que tingueu la certesa que us arribaran grans oportunitats. Desitjo que, quan arribin, les entengueu com una manera d'acumular evidències, evidències que us ajudaran a construir una forta autoconfiança en vosaltres mateixos. I, si bé és cert que algunes vegades tindreu èxit i unes altres les coses potser no sortiran com desitgeu, no dubteu de que teniu la força, l'energia i el talent per acabar trobant el vostre espai al món artístic professional.

Us desitjo que pugueu inundar el món d'art. El món ho necessita. Us desitjo que el vostre desenvolupament creatiu i personal arribi tan lluny com sigui possible. I, sobretot, us desitjo de tot cor que sigueu felices i feliços en aquest camí que tot just ara comença per a tots vosaltres. Moltes felicitats!”

Raquel García-Tomás (www.raquelgarciatomas.com), graduada de l'ESMUC i doctora pel Royal College of Music.